

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

HRŇČIARSKA 2/A, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK82 7500 0000 0040 2997 3859

V Košiciach, 28. 1. 2026

Spravodlivosť odkladaná desaťročia: Štát stále dlhuje odškodnenie násilne sterilizovaným Rómkam

Tento mesiac uplynulo dvadsaťtri rokov od vydania správy [Telo i Duša](#), v ktorej Poradňa pre občianske a ľudské práva odhalila prax násilných sterilizácií rómskych žien na Slovensku. Žiaľ, naša krajina sa s touto praxou dodnes v plnej miere nevyrovnala. Hoci vláda SR v novembri 2021 za túto prax prijala zodpovednosť a ženám sa formálne ospravedlnila, poškodené ženy stále márne čakajú na spravodlivé a systémové odškodnenie.

Slovenský parlament doposiaľ opakovane neschválil návrh zákona, ktorý by umožnil odškodnenie násilne sterilizovaných rómskych žien. Napriek tomu je v Národnej rade SR opätovne podaný návrh opozičných poslancov, o ktorom by mal parlament rokovať. Poradňa pre občianske a ľudské práva preto pri tejto príležitosti znovu vyzýva poslancov a poslankyne NR SR, aby tentoraz prevzali zodpovednosť a umožnili poškodeným ženám domôcť sa spravodlivosti.

Násilné sterilizácie rómskych žien prebiehali v bývalom Československu a na Slovensku v rokoch 1966 až 2004. Správa [Telo i Duša](#), zverejnená 23. januára 2003, odhalila túto prax a vyvolala silné reakcie verejnosti, politikov aj lekárskej obce. Stála tiež na začiatku dlhodobého úsilia Poradne a poškodených žien o to, aby sa Slovenská republika s týmto porušením ľudských práv spravodlivo vyrovnala.

Agáta Duchoňová, z Poradne pre občianske a ľudské práva, ktorá koordinuje stretnutia skupiny rómskych žien presadzujúcich spravodlivosť pre nezákonne sterilizované Rómky, uviedla:

„Pre rómske ženy nejde len o zákon alebo politické rozhodnutie. Ide o životné príbehy, o stratu možnosti mať deti, o hanbu, mlčanie a bolesť, ktorú si nesú celé desaťročia. Ako Rómka vidím, ako hlboko táto nespravodlivosť zasiahla naše rodiny a celé komunity. Štát opakovane zlyhal v tom, aby túto bolesť uznal konkrétnym činom. Ak má byť ospravedlnenie úprimné, musí byť potvrdené aj spravodlivým odškodnením a reálnym rešpektom k dôstojnosti rómskych žien.“

Rómske ženy, ktoré boli touto praxou priamo poškodené, sa aj napriek dlhoročnému mlčaniu štátu nevzdávajú.

Veronika Duždová, rómska aktivistka a jedna z poškodených žien spolupracujúcich s Poradňou, hovorí:

„Na ospravedlnenie sme čakali desaťročia a na odškodnenie čakáme dodnes. Mnohé ženy, ktoré s nami bojovali, sa ho už nedožili. Preto sme sa rozhodli obrátiť aj na komisára Rady Európy – nechceme, aby sa na náš príbeh zabudlo.“

Zabezpečenie spravodlivosti pre násilne sterilizované ženy je otázkou elementárnej spravodlivosti a vyrovnania sa so závažným systémovým porušením ľudských práv. Podpora odškodňovacieho zákona by mala byť samozrejmosťou v demokratickej spoločnosti a mala by presiahnuť politické rozdiely.

V Poradni pre občianske a ľudské práva budeme aj naďalej pokračovať v úsilí o systémové odškodnenie poškodených žien a vyzývame Národnú radu SR, aby zabezpečila, že tento proces sa neskončí až po ďalších desaťročiach.

***

KONTAKTY:

Agáta Duchoňová a Veronika Duždová ; tel. č.: 0908 695 531; e-mail: poradna@poradna-prava.sk

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).